

DIALOOGMOMENT STADSPARK

VERSLAG - 26 september 2021

2 sessies

Ontwerpteam: Hans Druart (Omgeving), Philip De Wulf (Yellow Window)

Stadsgids: Carolien Krijnen

Stad en district Antwerpen: Evelyn Adriaensen, Andries Gouweloose

Districtsbestuur: Tom Van den Borne

Het dialoogmoment bestond uit 2 wandelingen (voormiddag en namiddag) doorheen het Stadspark. Na een korte introductie volgde een rondleiding door de stadsgids aan de hand van historische achtergrond en de thema's uit de conceptnota van het Herwaarderingsplan. Er waren haltepunten met pancartes die een toekomstbeeld schetsen. De rondleiding startte aan het kruispunt Rubenslei x Louiza-Marialei en eindigde aan het oorlogsmonument. Per sessie namen +/- 20 personen deel. Er waren op voorhand 60 inschrijvingen.

1.CIRCULATIE EN ONTSLUITING

Fietsverkeer

- Er worden vragen gesteld bij de combinatie van fietsverkeer en recreatief gebruik van het park. Kan fietsverkeer doorheen het hele Stadspark behouden blijven, of enkel in bepaalde zones? Veiligheid dient voorop te staan.
- De verbinding Lange Kievitstraat - Louiza Marialei loopt door de speelzone. Hier ligt de snelheid van het fietsverkeer ook iets hoger. In het ontwerp moet worden nagedacht over hoe het conflict tussen spelende kinderen en het fietsverkeer vermeden / verminderd kan worden.
- De deelnemers halen voornamelijk het veiligheidsgevoel aan, echte incidenten (aanrijdingen) blijken niet direct gekend.
- Zou fietsverkeer gestimuleerd kunnen worden om langsheen de parkranden te rijden? Fietsen doorheen het park wordt niet actief aangemoedigd, maar ook niet ontmoedigd.
- Een aantal deelnemers geeft aan zelf ook graag door het park te fietsen, met aangepaste snelheid. De korte doorsteek brengt je als fietser ook even tot rust en kan de route aangenamer maken.
- Er is een onderscheid tussen de grotere route met kasseitjes en de verharde paden doorheen het park.
- Kan de materiaalkeuze hier een rol in spelen? Op subtiele wijze?
- Voldoende fietsparkeerplaatsen aan de rand van het Stadspark voorzien.

Rubenslei

- Op basis van het droombeeld uit de nieuwsbrief en de webpagina ontstaat het idee dat de Rubenslei een verkeersfilter krijgt. Dat is niet de uiteindelijke opzet van de herwaardering. In de volgende ontwerpfase wordt bekeken op welke wijze de Louiza-Marialei kan worden opgewaardeerd als toegangspoort tot het Stadspark. Alle verkeer zal daarbij mogelijk blijven. Wel zal er de mogelijkheid zijn om de Rubenslei tijdens een occasioneel evenement tijdelijk af te sluiten voor doorgaand verkeer, om zo de evenementenzone in het park zelf te ontlasten.
- Zone 30 over de volledige Rubenslei zou een meerwaarde zijn. Nu enkel ter hoogte school.

Louiza-Marialei

- Blijven de parkeerplaatsen behouden? De huidige inrichting voldoet niet aan de vereisten voor goed bomenbeheer. De verharding en het parkeren tussen de boomwortels hebben een negatieve impact op de bomen. Bij voorkeur wordt de inrichting aangepast naar langsparkeren, zodanig dat de bomen en boomwortels minder belast worden. Het aantal parkeerplaatsen zal daarbij bekeken worden. Momenteel zijn er ook werken in de Maria-Theresialei bezig, waar dezelfde aanpassing aan de parkeerstroken en wortelzones nodig is.
- Het middenplein (groene zone) zal een herwaardering krijgen, zodat het opnieuw een volwaardig onderdeel van het park wordt. Daarbij zal voldoende open ruimte behouden blijven.

Quinten Matsijslei

- Uit de conceptnota komt nog geen duidelijke keuze naar voor? Dat is correct, de Quinten Matsijslei wordt wel onderzocht in het herwaarderingsplan. In de volgende fase, de fase van het voorontwerp, zal hiervoor verder onderzoek gebeuren. Een realisatie is in ieder geval voor de langere termijn. Hiervoor zijn deze legislatuur niet voldoende financiële middelen voorzien. Vanaf volgende legislatuur (na 2025) kan deze keuze wel gemaakt worden.
- Er is bij de deelnemers veel enthousiasme om de parkboulevard te herwaarderen. Ook binnen het erfgoedplan speelt de Quinten Matsijslei een belangrijke rol als onderdeel van het park. De uitbreiding van de parkzone is hierbij het uitgangspunt.
- Zogenaamde quick-wins zullen wel gerealiseerd kunnen worden. Dat is in eerste instantie het verbeteren van de bereikbaarheid van het park door het creëren van veilige oversteekplaatsen. Zo krijgen o.a. kinderen een verbeterde toegang tot het park. Denk aan de oversteek vanuit de Lange Kievitstraat of de Jacob Jacobsstraat naar het Stadspark. Dit is ook van toepassing op de Van Eycklei. In het herwaarderingsplan zullen ook al het verbeteren van de fietspaden en trottoirs in de Quinten Matsijslei en Van Eycklei opgenomen worden.

Toegang Quellinstraat

- Ook deze ingang wordt opnieuw bekeken. Naar beplanting van de onderlaag, naar zichtbaarheid, naar verlichting,...

2.GEBRUIK EN EVENEMENTEN

Speelterrein

- Wat zal de ondergrond zijn van het nieuwe speelterrein? Zand valt niet bij iedereen in de smaak omwille van hygiënische bezwaren. Kurk? In parken worden speelterreinen bij voorkeur ingericht met natuurlijke materialen. Deze materialen moeten voldoen aan de vereiste valdemping. Bij natuurlijke materialen zijn er meerdere mogelijkheden zoals zand en schorslaag. Kurk is geen optie wegens niet geschikt als buitenmateriaal. Valdempende rubber wordt voornamelijk in speelterreinen buiten parkomgevingen gebruikt.
- Een uitbreiding ligt niet voor, wel een aanpassing naar vorm. Het is de intentie om het volume aan speelruimte te behouden.
- Mogelijkheid om ook bij regenweer of felle zon te spelen? Een beperkte regen- of zonnewering?
- Ook aandacht voor de kleinste kinderen. Een veilige speelomgeving creëren.

Skatezone

- Blijft de skatezone? Ja. Skaten maakt onderdeel uit van de stad, er is geen intentie om wijzigingen aan het skatezone aan te brengen binnen de herwaardering.
- Nachtlawaai. Ook na 22u is er geluidsoverlast van het skaten, kunnen de lampen na 22u gedoofd of gedimd worden? Dat kan, door het voorzien van verschillende 'verlichtingslussen' is het mogelijk om bepaalde zones in het Stadspark anders te verlichten. Bij de vernieuwing van de verlichting rondom de skatezone kan dit dus aangepast worden. Rekening houdend met de vereisten om sociale veiligheid in het park te garanderen.
- Om ook overdag geluidshinder te dempen is er de vraag naar extra groenaanplant. Het ontwerpteam geeft aan dat dit slechts een beperkte impact zal hebben, maar dat de beplanting rondom de skatezone ook bij het ontwerp zal opgenomen worden.

3.HYDROLOGIE EN STADSPARKVIJVER

Waterpeil

- Uit onderzoek blijkt dat het historische peil 3,9 meter zou zijn. Kan dit bevestigd worden? Dit zou goed mogelijk zijn, de uiteindelijke discussie gaat echter over het peil dat we in de herwaardering willen bekomen. Hierbij zal de afweging tussen historisch karakter en ecologisch karakter van de Stadsparkvijver essentieel zijn. In hoeverre zijn deze 2 aspecten te combineren?
- Zodra de waterverbinding met Den Bell (bemaling met filter van de ondergrondse parking) gerealiseerd wordt volgt een monitoringsperiode van 1 jaar. Daarbij wordt gekeken hoe het peil evolueert en hoe het met de waterkwaliteit gesteld is. Na deze monitoring wordt bekeken welke bijkomende maatregelen nog nodig zijn.
- Het regenwater (RWA) van de omliggende straten dat niet lokaal kan infiltreren zal ook aangesloten worden op de Stadsparkvijver. Denk aan de nieuwe (gescheiden) riolering in het project Quellinstraat en de heraanleg van de Jacob Jacobsstraat.

- Op dit ogenblik loopt ook een onderzoek naar een wijkinrichtingsplan Water en Groen in de wijken rondom het Stadspark. Daarbij staat de waterhuishouding ook centraal. Waar is lokale waterinfiltratie mogelijk, en op welke manier kan de Stadsparkvijver een rol spelen?
- Er is weinig enthousiasme over afdichtingen (kleimatten) in de vijver. In de conceptnota worden alle afwegingen op een rijtje gezet. Er werd nog geen beslissing genomen.

Aanvoer water

- Aanvoer via Schijnpoort en spoorwegbedding? Deze piste wordt nog onderzocht, maar is voorlopig onvoldoende uitgewerkt om gegronde uitspraken over te doen.
- De deelnemers geven aan dat bij bemalingen in de omgeving Stadspark, het water steeds opnieuw in de omgeving moet worden ingebracht. Indien nodig via een filterinstallatie in de Stadsparkvijver (zoals bij de Argenta-werf). Dit moet verplicht bij elke werf gebeuren. De stad bevestigt dat dit sinds enige tijd verplicht is.

Fauna en Flora

- Fauna dient een plek te krijgen, met voldoende rustmogelijkheden. Kleine dieren worden nu opgeschrikt door (loslopende) honden langsheen de oever van de vijver.
- Hoe zal het Eiland ingericht worden? Kunnen dieren hier een rustpunt vinden? Hierin werd nog geen keuze gemaakt. Dit hangt samen met het toekomstbeeld van de vijver.

Ponton

- Dit moet in verhouding staan, niet te groot. Het water dient een rustpunt te blijven. Het is de intentie om het ponton aan de zijde van het speelterrein te voorzien. Zo blijft het binnen de hoogdynamische zone en is de sociale controle groter.
- Hoe combineren met het waterpeil?

4.MEUBILAIR EN CONSTRUCTIES

Afsluitingen

- Er bestaat bij een aantal deelnemers toch enige vrees voor de veiligheid van (jonge) kinderen als de afsluitingen rondom de vijver zou verdwijnen. Er volgt in het voorjaar van 2022 een proefproject waarbij een gedeelte van de omheining zal verwijderd worden. In het herwaarderingsplan worden alle afsluitingen tegen het licht gehouden.

Zitbanken

- In beide groepen van het dialoogmoment is de vraag naar extra comfortabele zitbanken met rugleuning groot. Momenteel zijn er te weinig banken in het park.
- Zij dienen ook sociale interactie te stimuleren, banken waarbij parkgebruikers met elkaar in gesprek kunnen gaan.

Vuilbakken

- Zoals uit eerdere dialoogmomenten naar voren kwam, blijft zwerfvuil en sluikestort een groot probleem. De reinigingsdiensten verrichten goed werk, maar vroeg op de ochtend blijkt dikwijls hoeveel afval er in het Stadspark rondslingert.
- De vraag naar meer vuilbakken blijft. In parkomgevingen werd de keuze gemaakt om vuilbakken zo veel als mogelijk aan de rand te voorzien. Zo dienen de voertuigen niet te veel door het park te rijden en kunnen de reinigingsdiensten snel en efficiënt de papiermanden en Big Belly's (grote vuilbakken) leegmaken. Elke vuilbak die meer centraal in het park staat vereist extra inzet van personeel. Er staan er momenteel wel aan de skatezone en aan de voet van de helling naar de Keiligbrug.
- Ook niet elektronisch bedienbare vuilbakken aub, aantal papiermanden zeker behouden.

Verlichting

- Graag rekening houden met de kleur. Bij voorkeur warm licht, en geen koud of fel led-licht.
- Graag verlichting die aanpasbaar is, dimbaar of mogelijk om uit te zetten. Zie ook de vraag bij de skatezone.
- Blijven de oude armaturen behouden? Dat wordt moeilijk, de meeste zijn aangetast. Er wordt binnen de stad bekeken hoe het met de voorraad staat. Sowieso dienen ze dan te worden aangepast aan de huidige led-noden.
- Niet elk pad zal even fel verlicht worden, er kunnen ook bepaalde delen onverlicht blijven. Zo zal de centrale buitenlus prioritair verlicht worden. Om de sociale veiligheid te garanderen en het prioritaire wandelpad duidelijk aan te duiden.
- In afwachting van een volledige vernieuwing van de verlichting zoals uit te werken in het herwaarderingsplan zal vanaf 1 oktober de buitenlus reeds vernieuwd worden.

Fitnessstoestellen

- Bestaat er de mogelijkheid om fitnessstoestellen in het park te integreren?

Kiosk

- In Lissabon staan op pleintjes en in parkjes vaak kleine kiosken voor koffie. Dit zou ook voor het Stadspark een toegevoegde waarde zijn.

Ontwerp zone Oorlogsmonument

- Dit ontwerp valt in de smaak. Er komen positieve reacties op het droombeeld. De banken met leuning zijn een pluspunt. Ook de waterspiegel kan op enthousiasme rekenen.

5. GROENSTRUCTUUR

Bomenbeheer

- Moeten er bomen verdwijnen, of verzet worden? Het erfgoedplan bevat al heel wat voorwaarden over het bomenbeheer en het onderhoud. In het herwaarderingsplan zal voornamelijk aandacht besteed worden aan de struiklaag in het park. Het erfgoedplan bevat minder details over de onderlaag. De focus ligt dus op de onderbegroeiing.
- Moeten uitheemse bomen wijken? Nee. Het is een park waarin ook niet-inheemse boomsoorten en plantensoorten aanwezig zijn, en zullen blijven.
- Kunnen de soortnamen zichtbaar rond of op de bomen aangebracht worden?
- Bomenkap wordt tot het absolute minimum beperkt. Bij veiligheidsissues of zieke bomen wordt herbeplanting geprefereerd binnen het kader van het erfgoedplan.
- Er is schrik voor een kaalkap zoals aan het KMSKA. Dat zal niet gebeuren.

Beplanting

- Op het droombeeld staan een aantal planten, zijn dit de geprefereerde plantsoorten? Nee. Het ontwerpteam maakt een lijst op van planten die in aanmerking komen, die zullen zo dicht mogelijk het historische karakter benaderen, afwijkingen blijven wel mogelijk. In de volgende fase van het ontwerp zal het plan ook beschikbaar zijn, zodat geïnteresseerden aanvullingen of suggesties kunnen geven.
- De beplanting langsheen de leien zou op vraag van de politie kort gesnoeid zijn? Hierover gaat het ontwerpteam nog in overleg met de politiediensten. Voorlopig is deze these nog niet bevestigd.
- Variatie in kleur beplanting wordt gewaardeerd.

6. VARIA

Timing

- Er wordt veel gesproken over plannen en ideeën, maar wat is de geplande uitvoeringstermijn? Er werden in het verleden immers ook al plannen opgesteld? Er bestaat inderdaad al een erfgoedplan, waarin de basis voor de inrichting en onderhoud van het Stadspark werd opgenomen. De vernieuwing van het speelterrein wordt reeds prioritair opgestart. Hier is het doel de werken aan te vatten in de herfst van 2022 zodat de kinderen terecht kunnen in een nieuwe speeltuin in de lente van 2023.. Ondertussen is er uiteraard onderhoud en zijn al enkel punten gerealiseerd (Keiligbrug, herstel verlichting). Tegen 2025 moeten de meeste onderdelen van het herwaarderingsplan uitgevoerd worden.

Fases

- De uitvoering zal gefaseerd verlopen, zodat het Stadspark niet veranderd in een werfzone. Zo blijft de beleving van het park ook tijdens de uitvoering van de werken gegarandeerd. Bepaalde stukken zullen gedurende een afgebakende periode ontoegankelijk zijn.

Onderhoud

- In de winter 2021-2022 zal een deel van het riet in de Stadsparkvijver gemaaid worden. Daarbij wordt aandacht besteed aan de zichtassen van het ontwerp. Het maaien is voornamelijk voorzien in het centrale deel van de vijver, aan de rand zal een rietkraag behouden blijven. Zo kan de aanwezige fauna beschutting vinden. Het maaien wordt uitgevoerd door een gespecialiseerde firma.

RUP Pelikaanstraat

- Wat is de samenhang van het herwaarderingsplan met de opmaak van het RUP Pelikaanstraat? Er is geen directe samenhang. Het RUP volgt een eigen traject waarbij ook de milieunormen aan bod komen. De mobiliteits- wind -en zonlichtstudies worden specifiek voor de site Pelikaanstraat opgemaakt. Daarbij wordt de impact op het Stadspark ook in rekening gebracht.

Geluidsoverlast

- Enkele bewoners van de Rubenslei merken op dat er toch opnieuw geluids- en lichtoverlast van Café Capital ontstaat tijdens de nachtelijke feesten. Omwille van de huidige verluchttingsmaatregelen is er wellicht meer kans op geluidsoverlast? Recent was er ook sprake van een lasershow?

Parkreglement

- Is niet zichtbaar genoeg. Dit mag ook onder de aandacht gebracht worden.
- Hoffelijkheid bij gebruikers onderling kan beter. Sensibiliseringsactie?

Sanitair

- Dit blijft een weerkerende vraag vanuit de buurt en het buurtcomité. De openingsuren van Café Capital volstaan niet. Er zijn voldoende buitenlandse voorbeelden van zelfreigende sanitaire constructies. Zowel voor mannen als vrouwen. Wildplassen blijft een plaag. Er bestaan ook voorbeelden die opgaan in de omgeving.

Hondenzone

- De vraag is groot, er is geen alternatief beschikbaar. Er loopt momenteel een petitie.
- Er is geen ruimte voorzien, vanuit de buurt komt toch de vraag om hier aandacht aan te besteden.